

VIII JORNADA INNOVATION ROOMS

Talk-Inn

Projectes d'innovació docent consolidats i emergents

CONTINGUT

1. Mayron Estefan Cantillo Lucuara (UV), Mireia Movellán Luis (UV), Andrea Navarro Noguera (UNED), César Ríos Navarro (UV) i Ezequiel Monferrer Garzaran (UV): “Aproximacions a les humanitats mèdiques des de la innovació educativa universitària”

Aproximacions a les humanitats mèdiques des de la innovació educativa universitària

Mayron Estefan Cantillo Lucuara (UV), Mireia Movellán Luis (UV), Andrea Navarro Noguera (UNED), César Ríos Navarro (UV) i Ezequiel Monferrer Garzaran (UV)

En el Grup d'Innovació Docent Consolidat FILOMED «Claus histològiques entre clàssics i moderns» (GCID23_2588748), portem un lustre impulsant, mitjançant diversos projectes finançats pel Vicerectorat de Transformació Docent i Formació Permanent de la Universitat de València, una àmplia varietat de tallers, jornades i comunicacions orientades a establir ponts entre les humanitats i les ciències de la salut. En concret, les nostres iniciatives han afavorit el diàleg interdisciplinari entre les titulacions de Filologia Clàssica, Estudis Anglesos i Medicina, apostant de manera emfàtica i sistemàtica per un veritable esperit de transversalitat i innovació educativa des de la mateixa aula universitària.

A partir de l'experiència ja acumulada i dels resultats obtinguts en els nostres projectes previs, ens proposem ara obrir una nova línia de treball centrada en la integració de les humanitats mèdiques com a eix central dels nostres futurs tallers, materials i col·loquis acadèmics. La VIII Jornada Innovation Rooms constitueix, en aquest sentit, un espai idoni per a la reflexió i el debat al voltant del nostre nou horitzó d'innovació docent.

La nostra intervenció pretén, d'una banda, analitzar la viabilitat i el potencial de les humanitats mèdiques en l'àmbit de la innovació educativa universitària i, d'altra banda, identificar activitats i dinàmiques d'especial interès per a l'estudiantat implicat en els projectes que impulsem. Així mateix, volem madurar i enriquir el nostre nou plantejament a través de l'intercanvi d'experiències, suggeriments i perspectives amb altres docents compromesos amb la innovació educativa i la interdisciplinarietat.

CONTINGUT

- 1. Beatriz Cerezo Merchán (UV):** "Audiodescripció, IA generativa i formació crítica: disseny i resultats d'una experiència didàctica"
- 2. Beatriz Reverter Oliver (UV):** "La IA generativa en la formació d'intèrprets: usos didàctics, pensament crític i límits actuals"
- 3. Alicia Ricart Vayá (UV):** "Cantabilitat de les traduccions de cançons en l'era de la IA"

Audiodescripció, IA generativa i formació crítica: disseny i resultats d'una experiència didàctica

Beatriz Cerezo Merchán (UV)

La progressiva incorporació de la intel·ligència artificial generativa a la pràctica de la traducció audiovisual planteja la necessitat de revisar els enfocaments formatius de l'àmbit. Atés que aquestes eines formen ja part de l'entorn professional, la formació universitària requereix estratègies que promoguen un acostament fonamentat i reflexiu, allunyat del rebuig i de l'adopció acrítica. Aquesta comunicació presenta una seqüència didàctica dissenyada i implementada en les assignatures Traducció General 3 (anglès-espanyol/català) i Traducció Especialitzada 3 (anglès-espanyol/català) del Grau en Traducció i Mediació Interlingüística de la Universitat de València, centrada en l'audiodescripció d'obres museístiques.

La proposta s'articula en sis tasques: un qüestionari inicial, un debat sobre postedició, una fase d'audiodescripció humana i automàtica amb comparativa, una tasca de prompt engineering iteratiu amb anàlisi post mortem de la interacció, una tasca de postedició justificada i un debat final. El corpus resultant, integrat per díhuit entregues grupals de quaranta-huit estudiants que van treballar amb quatre sistemes d'IA generativa (ChatGPT, Claude, Gemini i Copilot), va permetre analitzar la manera com l'alumnat va interactuar amb la màquina i va millorar les seues audiodescripcions.

Els resultats van evidenciar un patró recurrent: l'alumnat no va actuar de manera passiva davant la proposta de la màquina, sinó que va corregir el que aquesta feia malament i va completar allò que no sabia. Aquesta tasca de revisió crítica va produir un triple benefici didàctic: va desenvolupar la competència d'interacció amb la IA, va consolidar el criteri professional d'audiodescripció i va reforçar la confiança de l'alumnat en les seues pròpies capacitats.

La IA generativa en la formació d'interprets: usos didàctics, pensament crític i límits actuals

Beatriz Reverter Oliver (UV)

Aquesta comunicació presenta una experiència d'innovació docent centrada en la integració crítica de la intel·ligència artificial generativa (IAG) en la formació d'interprets. La proposta sorgeix davant l'ús espontani i poc sistemàtic de la IAG per part de l'alumnat, així com el seu escàs coneixement de les seues aplicacions en interpretació. Es va dissenyar una intervenció de sis hores en l'assignatura Tècniques i pràctiques de la interpretació II, amb estudiants de nivell inicial, l'objectiu de la qual era analitzar el potencial i les limitacions de la IA, fomentar una actitud crítica i explorar els seus usos en diferents fases del procés interpretatiu.

La seqüència didàctica va incloure activitats de reflexió inicial, documentació assistida amb IA, pràctica d'interpretació humana, experimentació amb eines automàtiques i avaluació comparativa. Els resultats mostren que l'alumnat percep la IAG com una eina útil principalment en la fase de preparació (documentació, resum, glossaris, etc.) i, en menor mesura, per a l'autoavaluació. Tanmateix, rebutja majoritàriament la seua capacitat per a substituir l'interpret humà i destaca mancances en aspectes clau com l'adequació pragmàtica, el to, la coherència discursiva i la gestió de la comunicació oral.

En conclusió, l'experiència posa de manifest la necessitat de promoure una alfabetització crítica en IA i de replantejar la seua integració pedagògica des d'un enfocament basat en tasques, supervisió humana i criteris de qualitat, més enllà del debat dicotòmic sobre el seu ús.

Cantabilitat de les traduccions de cançons en l'era de la IA

Alicia Ricart Vayá (UV)

Les investigacions sobre traducció, intel·ligència artificial (IA) i traducció automàtica (TA) han tendit a concentrar-se principalment en àmbits jurídics, científics i tècnics, a causa que aquests gèneres presenten estructures més estables, terminologia especialitzada i controlada, a més d'una menor càrrega retòrica i d'ambigüitat contextual. Per contra, els textos creatius ofereixen una major resistència a l'automatització, ja que es caracteritzen per la presència de múltiples veus, interpretacions obertes i ambigüitat intencionada, aspectes complexos de processar per als sistemes de traducció automàtica.

En l'àmbit específic de la traducció de cançons, aquestes dificultats s'intensifiquen a causa de l'abundància de recursos estilístics i elements lèxics complexos, com metàfores i dobles sentits. Així mateix, la traducció ha d'atendre factors addicionals com la mètrica, la rima, la musicalitat i la naturalitat de la lletra traduïda per a garantir-ne la possible interpretació cantada.

Aquest estudi es desenvolupa en el marc del projecte d'innovació educativa PIEE IATrad, actualment en curs a la Universitat de València. L'objectiu principal és analitzar el potencial de ChatGPT com a eina per a la traducció de cançons de l'espanyol a l'anglès, avaluant tant la seua capacitat creativa com la qualitat dels resultats obtinguts en comparació amb traduccions realitzades per humans. Es tracta d'una recerca de caràcter experimental i d'orientació didàctica. Seguint la línia de treballs previs, ChatGPT s'incorpora com a recurs de suport en un grup de Llengua Anglesa III del curs acadèmic 2025-2026 de la Universitat de València. Els resultats permetran identificar fortaleeses i limitacions d'aquesta eina, a més de fomentar una reflexió crítica sobre el seu ús adequat i eficient en la traducció de cançons.

VIII JORNADA INNOVATION ROOMS

COORDINACIÓ

Cinta Gallent-Torres (UV)
Maria Josep Picó (UV)

COMITÉ ORGANITZADOR

Julia Aguilar Miquel (UV)
María Rosa Álvarez Sellers (UV)
Enrique Cerezo Herrero (UV)
Carlos López-Olano (UV)
Adrià Martí-Badia (UV)
Violeta Martínez-Paricio (UV)
Fernando Pérez Lambás (UV)

COMITÉ CIENTÍFIC INTERNACIONAL

Brankica Brankov (Univerzitet Union U Beogradu)
Laura Castañé Bassa (University of Jyväskylä)
Metita Koletnik (Univerza v Mariboru)
Astrid Schmidhofer (Universität Innsbruck)
Jim Vreel (Universiteit Antwerpen)